

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Tollef Mjagedal
tollefm@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Hedda Lingaas Fossum
heddaf@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

HÅPET: Ordfører Kristjánsson.

Urealistisk

STAVANGER
Per Henning Lerstad

I Klassekampen står å lese at Mimir Kristjánsson vil bli ordfører i Stavanger. Med i dag én representant blant bystyrets 67, er det helt urealistisk at Rødt vil få noen ordfører. Det eneste fornuftige er at Rødt støtter Aps ordførerkandidat. Hun har kanskje en mulighet etter nærmere 25 års borgerlig styre i et av landets blåeste kommuner. Kristjánsson er en dyktig skribent med gode analyser og kommentarer. Tror han har bedre sjanse til å lykkes med det enn å bli ordfører i Stavanger.

Ellers: Hvorfor er det ikke mulig at venstresiden kan stille felles lister til valget? De har jo uansett ganske lik hverdagspolitikk. Jeg var med da Sosialistisk Valgforbund i 1973 stilte felleslister med SF, NKP og AIK og fikk inn 17 mandater på Stortinget! Er et slikt samarbeid mellom for eksempel SV, Rødt og kanskje MDG eller andre umulig i dag? Hvorfor er ikke dette på nytt verdt et forsøk?

Per Henning Lerstad,
Stavanger
perhlerstad@hotmail.com

Den draumen

VENEZUELA
Olav Olsen

I Norge kan vi drømme om chavista-sosialismen, og så kan vi gå til butikken og kjøpe mat. I Venezuela kan folk drømme om chavista-sosialismen, og så kan de drømme om å kunne gå til butikken og kjøpe mat.

Olav Olsen,
Steinkjer
olot6@online.no

Hvor kommer den fikse ideen fra, at digital teknologi skal Ipad-eksperime

KRONIKK

Anne-Britt Gran

I arbeidet med å digitalisere skole og høyere utdanning kan det se ut som at mange har glemt at papir også er en teknologi. Man har ennå ikke glemt Gutenberg og boktrykkerkunsten, men papiret som teksten trykkes på, synes å være glemt som teknologisk størrelse. Det er jo bare papir, mens digitale bøker og læremidler er veldig teknologiske og derfor å foretrekke.

En rekke barneskoler bruker Ipad til det meste. De såkalte Ipad-skolene ruller ut i det ganske land styrt av følgende logikk: Kan det gjøres digitalt, skal det gjøres digitalt. Teknologibytting er ikke godt forankret i forskning, og lærerstaben har ikke nødvendigvis tilstrekkelig kompetanse til å navigere i dette digitale skiftet.

Når vi skal velge teknologi, bør vi stille oss det helt opplagte og enkle spørsmålet: Hvilken teknologi egner seg best til hvilke formål? Til å lære å skrive, til å lese en roman, til å lære norske lover, til å løse matematiske problemer og så videre. Båt er jo et utmerket fremkomstmiddel, men den egner seg best på vann. Det er lett å finne teknologier som er utmerkede til bestemte formål og delvis eller helt ubrukelige til andre. Så hvor kommer denne fikse ideen fra at all digital teknologi slår all annen teknologi hele tiden – uavhengig av hva man skal bruke den til? Og uavhengig av hva brukerne selv mener om og foretrekker av teknologiene?

I forskningsprosjektet «Digitization and Diversity» undersøker vi blant annet om folk foretrekker papirbø-

ker, e-bøker eller lydbøker. En befolkningsundersøkelse ble gjennomført i november 2018 blant et utvalg på 1600 personer. Selv om denne undersøkelsen handler om digitalisering av bokbransjen, er flere av resultatene relevante i diskusjonen om digitalisering av skole og utdanning.

De færreste i Norge foretrekker å lese bøker på skjerm, enten det er på lesebrett, PC/Mac, på Ipad eller mobil. Vi spurte: «Hvordan foretrekker du å lese følgende sjangre?». De fleste foretrekker fremdeles å lese på papir. Det gjelder i alle aldersgruppene vi har spurt (15 år og eldre), og i alle hovedsjangere. Det er dog noen forskjeller på skjønnlitteratur, sakprosa og faglitteratur.

Papirbok er mest populært for lesing av skjønnlitteratur; 72 prosent i hele befolkningen oppgir at de foretrekker papir og 70 prosent i aldersgruppen 15–19 år svarer papir. På neste plass kommer «å lytte til lydbok» med en andel på sju prosent i befolkningen og åtte prosent blant de unge. I både hele befolkningen og i aldersgruppen 15–19 år er det kun to prosent som foretrekker å lese på Ipad. Unge mennesker født mellom 2000–2004 har akkurat de samme teknologipreferansene

som 60-åringer når det gjelder å lese skjønnlitteratur.

Undersøkelsen viser at flere foretrekker å høre på en lydbok av skjønnlitteratur, enn å lese den på alle typer skjermer. I motsetning til å lese en papirbok, som er en monoaktivitet, er det å lytte til en lydbok en multitask-aktivitet som kan kombineres med en rekke andre aktiviteter samtidig – kjøre bil, vaske gulv, sykle – på måter som man ikke kan når man leser.

Teknologibytting er ikke godt forankret i forskning.

20–29 år (altså studentaldersgruppen) er mest ivrig på å lese faglitteratur på papir. Nærmere åtte av ti (78 prosent) i denne aldersgruppen foretrekker papir. På neste plass er PC/Mac med åtte prosent. Papirteknologipreferansen har faktisk styrket seg i begge de yngste aldersgruppene siden vi målte dette sist i 2016.

De såkalte digitalt innfødte (digital natives) foretrekker å lese både fag- og skjønnlitteratur i et analogt teknologiformat. Da blir det desto mer oppsiktsvekkende at

både grunnskole og høyere utdanning i stadig større grad påtvinger elever og studenter digitale løsninger på mye eller alt som skal leses. En av papirteknologiens styrker i læringsammenheng er at den muliggjør lesing som en monoaktivitet (og leseforskning

peker på en rekke andre teknologiske fordeler).

Hvis man leser på en internett-tilknyttet skjerm, er den teknologiske duppeditten koblet til alle ting samtidig; nyhetskilder, musikk, film, spill, mailboks, sosiale medier, pornotilgang og bank. Da skal man ikke kun konsentrere seg om å få med seg innholdet i teksten; man skal også utøve grenseløs selvkontroll for å ikke å bli forstyrret av blinkende applikasjoner og nyhetsoppdateringer eller mer intime fristelser. Dette selvkontroll-

